

8.5. Estereotips i prejudicis

- Dues de les maneres més habituals que tenim de classificar i valorar els grups són els estereotips i els prejudicis.
- Els estereotips són generalitzacions que fan referència als grups i que ens diuen com són: els trets personals que comparteixen, les impressions que provoquen en els que no són membres del grup, etc.

- ### 8.5: Estereotips i prejudicis

**20 DE NOVIEM
EN CINES**

[illegible]

- El fet de classificar els individus en grups ens ajuda a situar-nos en un ambient.
- Però això, al seu torn, té bàsicament un **aspecte negatiu**: ens porta a crear-nos una imatge excessivament uniforme de tots els seus components i a oblidar les diferències individuals que existeixen entre ells, o bé a exagerar les diferències entre grups.

- El prejudici consisteix a fer una **valoració** positiva o negativa d'un grup social i de tots els seus integrants pel sol fet de formar-ne part.
- És una actitud en la qual es barregen els sentiments de simpatia o d'avversió.
- L'ús d'expressions com ara *col·lega*, *moro*, *xarnego*, *sudaca*, etc., ens mostra els sentiments que s'oculten darrere d'elles.
- Els prejudicis més coneguts són els que estan relacionats amb el **sexe** i el **racisme**.

- El prejudici també es podria definir com un judici de valor a partir d'un estereotip.
- Els prejudicis comporten discriminació.
- Discriminar significa perjudicar un grup i afavorir-ne un altre: no ens comportem igual davant d'un immigrant ric que davant d'un de pobre.
- Segons el seu origen i estatus, els considerarem beneficiosos per al país, o bé socialment perillosos, poc treballadors.

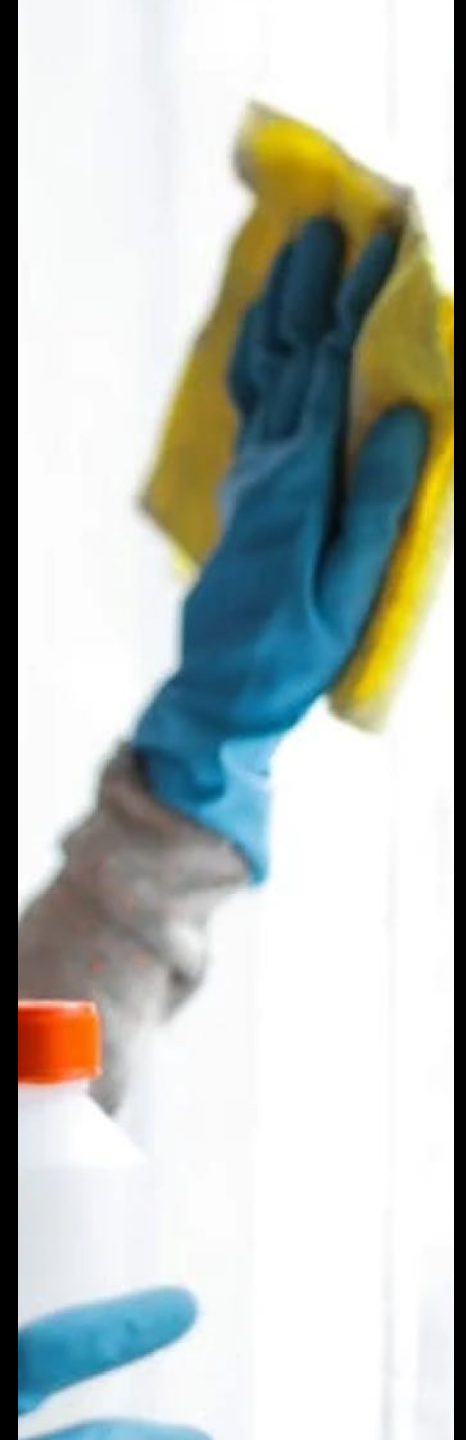
- Negar-los l'entrada a en alguns locals és una acció discriminatòria que es fonamenta en un prejudici: la perillositat social d'alguns immigrants, que té el seu origen en un estereotip.

-
- A photograph of two women sitting on a light-colored floor against a plain wall. The woman on the left is Black, wearing a black tank top and jeans, holding a black sign with white text that reads "RACISM IS NOT OPINION". The woman on the right is white, wearing a black tank top and jeans, sitting barefoot. A chain lies on the floor between them. A semi-transparent grey box with white text is overlaid on the right side of the image.
- Els mitjans de comunicació, la premsa, la televisió, la ràdio.. influeixen en la creació i difusió d'estereotips, prejudicis i discriminacions.
 - Són exemples una notícia sobre un delinqüent en la qual es destaca que és magribí o de raça negra, o bé una notícia que explica que s'ha comès un assassinat i es precisa que l'assassí era homosexual.

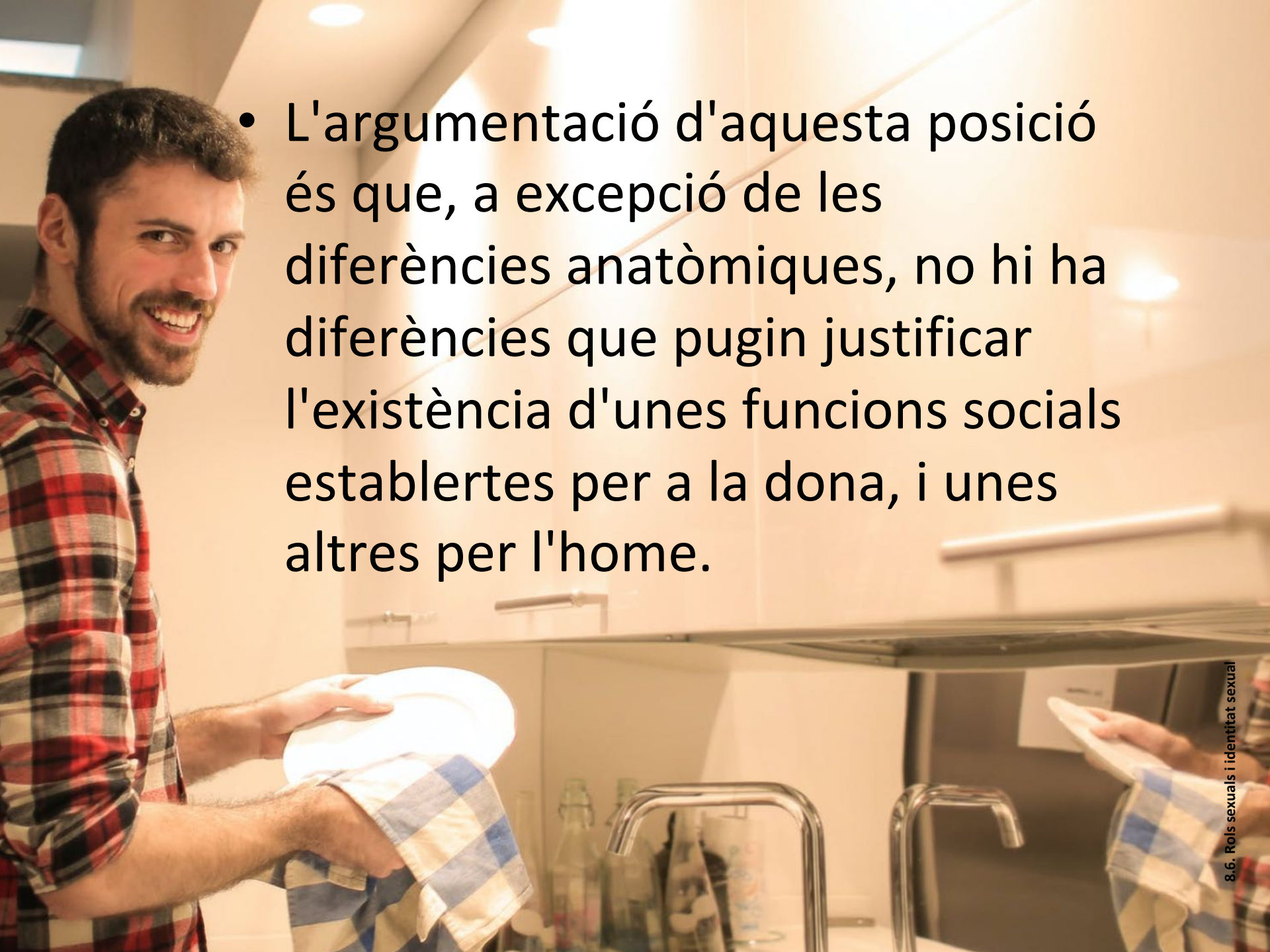
8.6. Rols sexuals i identitat sexual

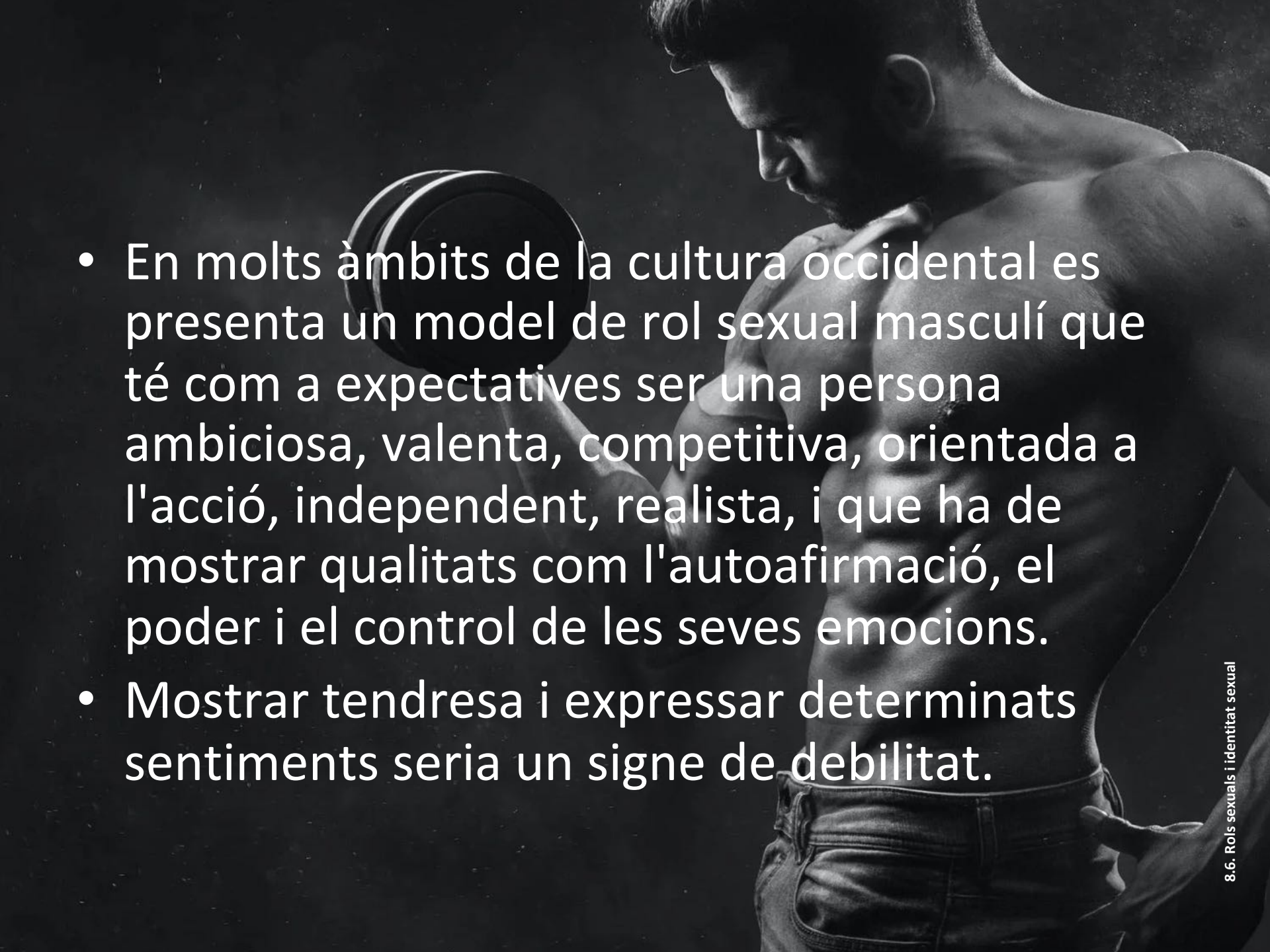
- Cada cultura estableix les funcions socials que corresponen a cada sexe.
- Fins fa poc, en la nostra cultura, l'home era el que treballava, el que tenia el poder en el nucli familiar, mentre que la dona s'ocupava de la casa i tenia cura dels fills.

- Els diferents moviments socials que s'han centrat en l'anàlisi i la crítica del paper de l'home i la dona en la nostra societat s'han enfrontat a la rigidesa dels diferents rols sexuals i a les actituds sexistes.

-
- A man with a beard and mustache, wearing a red and black plaid shirt, is smiling and looking towards the camera while washing a white plate in a kitchen sink. He is using a blue and white checkered cloth. The background shows a modern kitchen with white cabinets and a stainless steel sink. The text is overlaid on the right side of the image.
- L'argumentació d'aquesta posició és que, a excepció de les diferències anatòmiques, no hi ha diferències que pugin justificar l'existència d'unes funcions socials establertes per a la dona, i unes altres per l'home.

-
- En molts àmbits de la cultura occidental es presenta un model de rol sexual masculí que té com a expectatives ser una persona ambiciosa, valenta, competitiva, orientada a l'acció, independent, realista, i que ha de mostrar qualitats com l'autoafirmació, el poder i el control de les seves emocions.
 - Mostrar tendresa i expressar determinats sentiments seria un signe de debilitat.

- Per la seva banda, el rol sexual femení implicaria un altres valors oposats.

- En la nostra cultura s'estan modificant aquests trets basats en el sexe gràcies a moviments polítics i socials que promouen la igualtat i l'equiparació dels drets entre sexes, a la incorporació de la dona al món laboral i també als nous models d'organització familiar.

- La dinàmica de grups és una disciplina de la psicologia social que estudia relacions entre els membres d'un grup, la conducta de cada persona en el si del grup i les relacions entre els grups.
- La dinàmica de grups pretén elaborar lleis que expliquin el funcionament dels grups i deduir unes tècniques que ajudin a millorar-lo.

8.7. Dinàmica de grups

El grup no és un element invariable, sinó un organisme viu. En la vida d'un grup podem considerar els aspectes següents:

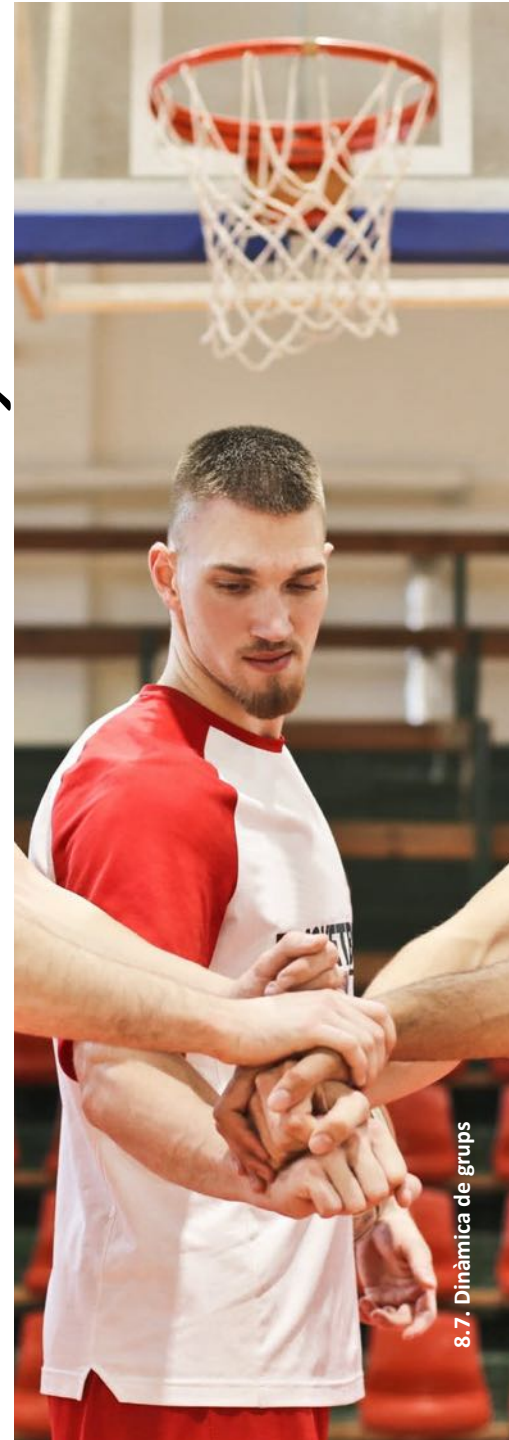
- l'avaluació
- la cohesió
- el canvi de rol
- l'univers simbòlic

AVALUACIÓ

- L'avaluació és la valoració constant del grup que fan els seus components i la que el grup fa d'aquests.
- Es manté una actitud crítica constant respecte del grup, esperant que compleixi les expectatives creades al voltant d'ell.
- El grup d'amics ens ofereix una relació regida per un alt nivell de confiança, element que esperem que es mantingui.
- Quan realitzem un treball en grup a classe, exigim un grau d'implicació de tots els components.

COHESIÓ

- La **cohesió** fa referència als sentiments de vinculació entre els integrants del grup.
- La cohesió depèn del grau de compromís dels components amb el grup.
- La vinculació al grup augmenta si els seus components són valorats de forma positiva pels altres.
- En un equip de bàsquet que guanya i rep una copa augmenta la cohesió entre els seus components.
- També contribueix a la vinculació el fet de tenir un enemic comú; per exemple, un equip rival.

CANVI DE ROL

- El **canvi de rol** en els components d'un grup es produeix amb el pas del temps, amb els canvis en els objectius del grup i amb els canvis en les relacions entre els components.
- Si el grup no ofereix als seus integrants el que aquests n'esperen, es genera en ells insatisfacció i un replantejament dels diversos rols de cada membre.

UNIVERS SIMBÒLIC

- L'univers simbòlic del grup és un conjunt de significats, símbols, indumentària, cançons, rituals... compartits pels seus integrants.
- Un exemple d'això és portar el mateix tipus de roba, escoltar la mateixa música, fer servir paraules d'argot, compartir mites, els rituals d'una festa, etc.
- En un grup, són tan importants les activitats que es fan com els elements, les imatges, els símbols i els rituals amb què es porten a terme.

8.8. Les relacions entre els grups: lideratge, cooperació i competència

- El grup no és un simple agregat d'individus; entre ells es produeixen unes relacions determinades, amb els seus estatus i rols corresponents.
- Un dels rols que condiciona més l'estructura del grup i, per tant, les relacions dins d'aquest és el de líder.

- L'element essencial per definir el líder o l'estil de líder és la influència sobre els altres elements del grup i sobre les activitats que es porten a terme en el grup.
- Es tracta d'una relació que comporta que el líder subministri recursos perquè el grup assoleixi els seus objectius, alhora que ell guanya influència, és a dir, aconsegueix més estatus, més estima o més prestigi.

- Un model de lideratge molt funcional és el líder situacional. Es tracta d'un líder que actua d'acord amb el context del grup en cada moment; té en compte els elements externs i les relacions internes del grup quan pren decisions.
- A més, no tracta a tots per igual, sinó que tracta cada persona segons la seva personalitat i el seu rol en el si del grup.

- Per exemple, en una situació de crisi, el líder situacional pren decisions ràpides i sense consultar-les, encara que no agradin a tothom.
- En canvi, en una situació de canvi o innovació, el líder situacional pregunta, investiga i considera les opinions dels membres del grup.
- Amb les persones actua de la mateixa manera: a un membre del grup, pot ajudar-lo o exigir-li més o menys, segons el seu grau de maduresa, la seva iniciativa o el seu estat psicològic en aquell moment.

- Les relacions entre els grups segueixen unes normes, uns principis i uns models diferents de les normes i els principis de la conducta individual.
- Quan dos grups es relacionen, ho fan habitualment seguint dos models de conducta: l'enfrontament o la cooperació.
- El conflicte entre grups es defineix per la percepció que aquests tenen dels seus objectius.

- La competitivitat és l'origen més freqüent dels conflictes.
- El que un grup aconsegueix, l'altre ho perd.
- La teoria realista del conflicte manté que el conflicte s'origina quan els grups competeixen per recursos materials escassos però importants.
- Els grups són, normalment, més competitius que els individus.

- Quan els grups experimenten una situació de conflicte, es demana lleialtat i adhesió incondicional als seus integrants, i se'ls exigeix un nivell més alt de disciplina.
- En aquest cas, les diferències entre els grups augmenten i els líders dels grups es fan més forts.

